# Kaldırma Aksesuarları Kontrol Listesi: Sapan Kontrolü

| Sıklık | Dolduran | Onaylayan | Kontrol listesi |
|---|---|---|---|
| Her kullanımdan önce | Sapancı veya görevlendirilen yetkin kişi | Kaldırma işi sorumlusu | 32 madde · 5 bölüm |

**DENETİM BİLGİLERİ**

İşyeri / çalışma yeri: _____ Aksesuar sicil, etiket veya seri no: _____

Aksesuar türü: _____ İşaretli çalışma yükü sınırı (WLL) (t): _____

Kaldırma işi veya görev: _____ Tarih ve saat: _____

## Kimlik ve kayıtlar

| | | |
|---|---|---|
| 1. | Aksesuarın üzerinde kapasitesini gösteren okunaklı bir etiket veya işaret var **KRİTİK**<br>Okunaklı işaret yoksa aksesuar kullanılmaz.<br>Dayanak: [1] [3] [4] | ◯ Uygun ◯ Uygun değil ◯ Kapsam dışı |
| 2. | İşaret, türü için gereken bilgileri gösteriyor<br>Zincir: çap, sınıf, kapasite, boy. Çelik halat: bağlama şekline göre kapasite, dayandığı açı, kol sayısı. Sentetik şerit: bağlama şekline göre kapasite ve malzeme türü.<br>Dayanak: [1] [2] [3] | ◯ Uygun ◯ Uygun değil ◯ Kapsam dışı |
| 3. | Son periyodik kontrol kayıtlı ve süresi geçmemiş **KRİTİK**<br>Türkiye: yetkili kişi, standartlarda süre belirtilmemişse yılda bir. İngiltere: muayene planı başka süre belirtmedikçe 6 ayda bir kapsamlı muayene. ABD: zincir sapanlarda en az 12 ayda bir, kayıtlı.<br>Dayanak: [3] [4] [1] | ◯ Uygun ◯ Uygun değil ◯ Kapsam dışı |

## Her aksesuar için gözle kontrol

| | | |
|---|---|---|
| 4. | Sapan düğüm, cıvata veya derme çatma baklalarla kısaltılmamış ya da eklenmemiş **KRİTİK**<br>Dayanak: [1] [2] | ◯ Uygun ◯ Uygun değil ◯ Kapsam dışı |

| | | |
|---|---|---|
| 5. | Sapan kollarında bükülme (kink) yok **KRİTİK**<br>Dayanak: [1] | ◯ Uygun ◯ Uygun değil ◯ Kapsam dışı |
| 6. | Kancalarda çatlak yok; kanca ağzı açılmamış ve kanca burulmamış **KRİTİK**<br>OSHA, boğaz açıklığı normalin %15'inden fazla açılmış (en dar noktada ölçülür) veya bükülmemiş kanca düzlemine göre 10 dereceden fazla burulmuş kancaların kullanımdan kaldırılmasını ister. Emniyet mandalı varsa ağzı kapatmalıdır.<br>Dayanak: [1] | ◯ Uygun ◯ Uygun değil ◯ Kapsam dışı |
| 7. | Ana bakla, bağlantı baklaları, uç bağlantıları, kilitler (shackle) ve mapalarda çatlak, eğilme veya başka şekil bozukluğu yok **KRİTİK**<br>Günlük kontrol sapanı ve tüm bağlantı elemanlarını kapsar. Kilitlerin üzerinde de çalışma yükü sınırı yazılı olmalıdır.<br>Dayanak: [1] [2] [3] | ◯ Uygun ◯ Uygun değil ◯ Kapsam dışı |
| 8. | Isı hasarı belirtisi (renk değişimi, erime, kömürleşme) yok **KRİTİK**<br>OSHA sınırları: 1000 °F (yaklaşık 538 °C) üzerinde ısınan zincir sapan, 200 °F (yaklaşık 93 °C) üzerinde kalan lif özlü çelik halat sapan kullanımdan kaldırılır; naylon ve polyester sapan 180 °F (yaklaşık 82 °C) üzerinde kullanılmaz.<br>Dayanak: [1] | ◯ Uygun ◯ Uygun değil ◯ Kapsam dışı |

## Aksesuar türüne göre kontrol

Yalnızca aksesuarın türüne ait maddeleri doldurun, diğerlerini Kapsam dışı işaretleyin.

| | | |
|---|---|---|
| 9. | Zincir: çatlak, deforme veya uzamış bakla ve kusurlu kaynak yok **KRİTİK**<br>Zinciri düz serin ve boyunca bakarak uzamış, eğilmiş veya çentiklenmiş baklaları arayın.<br>Dayanak: [1] | ◯ Uygun ◯ Uygun değil ◯ Kapsam dışı |
| 10. | Zincir: bakla aşınması izin verilen sınır içinde **KRİTİK**<br>OSHA Tablo N-184-1, baklanın herhangi bir noktasındaki en küçük ölçüyü verir (ör. 1/2 inç zincirde 25/64 inç). Diğer zincirlerde üreticinin aşınma sınırlarını kullanın.<br>Dayanak: [1] [2] | ◯ Uygun ◯ Uygun değil ◯ Kapsam dışı |

| | | |
|---|---|---|
| 11. | Çelik halat: bir halat sarımında 10'dan az, bir demette bir sarım boyunca 5'ten az kopuk tel var **KRİTİK**<br>OSHA 1910.184(f)(5)(i) ıskarta kriteri: bir halat sarımında rastgele dağılmış on kopuk tel veya bir demette beş kopuk tel.<br>Dayanak: [1] | ◯ Uygun ◯ Uygun değil ◯ Kapsam dışı |
| 12. | Çelik halat: dış tellerde orijinal çapın üçte biri kadar aşınma veya sürtünme yok **KRİTİK**<br>Dayanak: [1] | ◯ Uygun ◯ Uygun değil ◯ Kapsam dışı |
| 13. | Çelik halat: bükülme (kink), ezilme, kuş kafesi veya halat yapısında başka bozulma yok **KRİTİK**<br>Dayanak: [1] | ◯ Uygun ◯ Uygun değil ◯ Kapsam dışı |
| 14. | Çelik halat: halatta veya uç bağlantılarında korozyon yok **KRİTİK**<br>Dayanak: [1] | ◯ Uygun ◯ Uygun değil ◯ Kapsam dışı |
| 15. | Çelik halat: gözler halat klemensi veya düğümle yapılmamış; ekleme yerlerinde dışarı çıkan tel uçları kapatılmış veya körleştirilmiş **KRİTİK**<br>Dayanak: [2] | ◯ Uygun ◯ Uygun değil ◯ Kapsam dışı |
| 16. | Sentetik sapan: takılma, delik, yırtık veya kesik yok **KRİTİK**<br>Yuvarlak sapanlarda kılıfı da kontrol edin ve üreticinin ıskarta kriterlerine uyun.<br>Dayanak: [1] | ◯ Uygun ◯ Uygun değil ◯ Kapsam dışı |
| 17. | Sentetik sapan: kopuk veya aşınmış dikiş yok **KRİTİK**<br>Dayanak: [1] | ◯ Uygun ◯ Uygun değil ◯ Kapsam dışı |
| 18. | Sentetik sapan: asit veya kostik yanığı yok **KRİTİK**<br>Naylon sapan asit veya fenolik buhar, polyester ve polipropilen sapan ise kostik bulunan ortamda kullanılmaz.<br>Dayanak: [1] | ◯ Uygun ◯ Uygun değil ◯ Kapsam dışı |
| 19. | Lifli halat: anormal aşınma, kopuk veya kesik lif, demetler arasında toz haline gelmiş lif, düzensiz demet, renk değişimi veya çürüme yok **KRİTİK**<br>Onarılmış veya yenilenmiş lifli halat sapanlar kullanılmaz.<br>Dayanak: [1] | ◯ Uygun ◯ Uygun değil ◯ Kapsam dışı |

## Yükün bağlanması

| | | |
|---|---|---|
| 20. | Aksesuar yüke, kavrama noktalarına, bağlantı elemanlarına ve ortam şartlarına (sıcaklık, kimyasal, hava) uygun KRİTİK<br>Dayanak: [3] [1] | ◯ Uygun ◯ Uygun değil ◯ Kapsam dışı |
| 21. | Yük, kullanılan bağlama şekli ve kol açısı için işaretlenen kapasiteyi aşmıyor KRİTİK<br>Kapasite bağlama şekline (düz, boğma, sepet) göre değişir ve kollar açıldıkça düşer; bu bağlama için yazılı değeri okuyun.<br>Dayanak: [1] [4] | ◯ Uygun ◯ Uygun değil ◯ Kapsam dışı |
| 22. | Takımdaki kanca, halka, bakla ve kilitlerin kapasitesi en az sapanınki kadar; değilse takım en zayıf elemanın kapasitesine göre kullanılıyor KRİTİK<br>Dayanak: [1] [2] | ◯ Uygun ◯ Uygun değil ◯ Kapsam dışı |
| 23. | Sapan, yükün keskin kenarlarından geçtiği yerlerde koruyucu ile korunmuş KRİTİK<br>Dayanak: [1] | ◯ Uygun ◯ Uygun değil ◯ Kapsam dışı |
| 24. | Sapan yüke sağlam bağlanmış; sepet bağlamada yük kaymayacak şekilde dengelenmiş KRİTİK<br>Dayanak: [1] | ◯ Uygun ◯ Uygun değil ◯ Kapsam dışı |
| 25. | Sapan gerdirilirken eller ve parmaklar sapan ile yükün arasına sokulmuyor<br>Dayanak: [1] | ◯ Uygun ◯ Uygun değil ◯ Kapsam dışı |
| 26. | Yükün altında veya güzergâhında kimse yok; yük korunmasız çalışma yerlerinin üzerinden geçirilmeyecek KRİTİK<br>Dayanak: [1] [3] | ◯ Uygun ◯ Uygun değil ◯ Kapsam dışı |
| 27. | Aksesuar, bu amaçla sağlanmamışsa insan kaldırmada kullanılmıyor KRİTİK<br>Dayanak: [3] | ◯ Uygun ◯ Uygun değil ◯ Kapsam dışı |
| 28. | Yük ani yüklemeye (şok) yol açmadan kaldırılacak; sapan, üzerinde duran yükün altından çekilerek çıkarılmayacak<br>Dayanak: [1] [2] | ◯ Uygun ◯ Uygun değil ◯ Kapsam dışı |

## Sonuç

| | | |
|---|---|---|
| 29. | Tespit edilen her uygunsuzluk kaldırma işi sorumlusuna yazılı olarak bildirildi<br>Dayanak: [4] [1] | ◯ Evet ◯ Hayır ◯ Kapsam dışı |

| | | |
|---|---|---|
| 30. | Kritik bir maddeden geçemeyen aksesuar kullanımdan kaldırıldı ve etiketlendi veya ayrıldı **KRİTİK**<br>Sapanı sahada onarmayın: OSHA onarıma yalnızca üretici veya eşdeğer kuruluş tarafından izin verir, onarılmış lifli halat sapanı ise yasaklar.<br>Dayanak: [1] [2] | ◯ Evet ◯ Hayır ◯ Kapsam dışı |
| 31. | Kullanımdan sonra aksesuarlar hasar görmeyecek şekilde muhafaza ediliyor ve çalışma alanında bırakılmıyor<br>Dayanak: [3] [2] | ◯ Uygun ◯ Uygun değil ◯ Kapsam dışı |
| 32. | Notlar ve tespit edilen uygunsuzluklar | Not: _____ |

Kritik madde: uygun değilse iş durdurulur ve düzeltilmeden devam edilmez.

**ONAY**

| Kontrol eden | Kaldırma işi sorumlusu |
|---|---|
| Ad Soyad: ..... | Ad Soyad: ..... |
| İmza: ..... | İmza: ..... |
| Tarih: ..... | Tarih: ..... |

## Yasal dayanak ve kaynaklar

[1] ABD: OSHA 29 CFR 1910.184, Slings — (c): güvenli kullanım kuralları ve kimlik işaretleri; (d): kullanımdan önce yetkin kişi tarafından günlük kontrol; (e): zincir sapanlar (işaret, bağlantı elemanları, 12 aylık periyodik kontrol, aşınma, kancalar); (f): çelik halat sapanlar (işaret, sıcaklık, ıskarta kriterleri); (h): lifli halat sapanlar; (i): sentetik şerit sapanlar (işaret, kimyasallar, sıcaklık, onarım, ıskarta kriterleri).

[2] ABD: OSHA 29 CFR 1926.251, Rigging equipment for material handling — (a): her vardiyadan önce kontrol, işaretler, kullanılmayan donanımın çalışma alanından kaldırılması, günlük sapan kontrolü; (b): zincir bağlantı elemanları ve derme çatma bağlantılar; (c): çelik halat eklemeleri ve gözler; (e): sentetik sapan işareti; (f): kilit ve kanca çalışma yükleri.

[3] Türkiye: İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği (Resmî Gazete, 25.04.2013) — Madde 7: yetkili kişilerce periyodik kontrol, kayıt, EKİPNET numarası; Ek-I 3.2.2–3.2.2.1: azami yük ve aksesuarların işaretlenmesi; Ek-II 3.1.2–3.1.5: insan kaldırma, yük altında insan bulunmaması, aksesuarların seçimi ve muhafazası; Ek-III 1.3: çalışmaya başlamadan önce operatör kontrolü; Ek-III Tablo-2: kaldırma aksesuarları ve taşıyıcılar (sapan, kıskaç, vakum ve manyetik kaldırıcı), standartlarda süre yoksa 1 yıl.

[4] Birleşik Krallık: HSE: Thorough examination and inspection of lifting equipment (LOLER) — Kaldırma aksesuarlarının, muayene planı başka süre belirtmedikçe 6 ayda bir kapsamlı muayenesi; zincir ve sapanların kullanım öncesi kontrolü; kusurların bildirilmesi ve giderilene kadar kullanılmaması. SWL ve aksesuar özelliklerinin işaretlenmesi: HSE LOLER genel bakış sayfası.

**Bu kontrol listesini telefonunuzdan doldurun.** FindRisk'i indirmek için tarayın: listeyi uygulayın, fotoğraf ekleyin, riskleri puanlayın ve PDF raporu dakikalar içinde paylaşın.

Sürüm 1 · Güncellendi 19 Kasım 2026 · findrisk.net/tr/kontrol-listeleri/kaldirma-aksesuarlari-kontrol-listesi/